

Bevezetés: A primaer Sjögren syndroma (SS) egyike a systemas gyulladós autoimmun megbetegedéseknek, amelyet az exocrin mirigyek lymphocytas-plazmasejtes infiltrációja okoz. A mirigykárosodásban döntőnek tartják a gyulladós mechanizmust, de több adat szól a perifériás idegrendszeri károsodás mellett is. Az obligát xerostomia és xerophtalmia mellett a bőrszárazság is megszokott tünet a kórképben. A nyálmirigyek mellett a bőrnek is van cholinerg vasodilatator beidegzése. Statikus terhelés során ezen cholinerg vasodilatator rendszer aktivációja jön létre. **Módszer:** 15 SS betegnél határoztuk meg az izometriás terhelésre adott mikrocirkulációs válaszokat és az eredményeket 9 egészséges önkéntes adataival hasonlítottuk össze (K). A betegeket az eutópai kritérium rendszer alapján választottuk ki. A statikus terhelés során a bőr vérátáramlást folyamatosan monitoroztuk (SBF) laser Doppler elven működő áramlás monitorral az alkar bőrén. A vérnyomást non-invazív módon photoplethysmographias elven működő Finapres folyamatos vérnyomás monitorral mértük. Az arteriás középnyomást (MAP, mean arterial pressure) és a bőr vérátáramlást (SBF, skin blood flow) használtuk fel a bőr vaszkuláris rezisztenciájának (CVR, cutaneous vascular resistance) számításához ($CVR = MAP/SBF$). A vaszkuláris rezisztencia változását relatív egységekben fejeztük ki. (dCVR)

Eredmények: Statikus terhelésre mindkét csoportban kifejezett artériás középnyomás emelkedés jött létre (21 ± 7 Hgmm [SS], dMAP: 24 ± 8 Hgmm [K], $p = NS$). A tartós kézizom feszítés (izometriás handgrip) kifejezett SBF növekedést okozott a kontroll egyedekben. Statisztikailag jelentős SBF fokozódást nem tapasztaltunk az SS betegek esetén (SS: SBFalap 205 ± 75 a.u. max. 243 ± 88 a.u., $p = NS$; K: SBFalap: 335 ± 88 a.u. max 1396 ± 286 a.u., $p < 0.001$). Az izometriás handgrip terhelés során a CVR kifejezett csökkenése jött létre a kontroll egyedekben. Ezzel szemben a CVR maradt az SS betegekben (dCVR: $5.4 \pm 7\%$ SS, $-66 \pm 4\%$ K, $p < 0.05$). **Következtetés:** Sjögren syndromában a bőr mikrocirkulációjának zavarát jelzi a statikus terhelésre normálisan fellépő vasodilatatio hiánya, ami perifériás cholinerg vasodilatator idegkárosodás következménye lehet.

Témavezető: Török Tamás